

कृषि हवामान सल्ला पत्रक, पालघर जिल्हा
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र
गोखले एज्युकेशन सोसायटी, कृषि विज्ञान केंद्र, कोसबाड हिल

अंक ३६ /२०२१

दिनांक : ०४ /०५ /२०२१

कालावधी ५ दिवस

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक २८ /०४ /२०२१ ते ०४ /०५ /२०२१) सदर हवामान घटकांची नोंद भात संशोधन केंद्र, पालघर येथून घेण्यात आली आहे							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक ०५ /०५ /२०२१ सकाळी ८:३० पासून ०९ /०५ /२०२१ सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
२८/०४	२९/०४	३०/०४	०१/०५	०२/०५	०३/०५	०४/०५		०५/०५	०६/०५	०७/०५	०८/०५	०९/०५
	०	०					पाऊस (मिमी)	०	०	३	०	३
३४.५	३३.२	३४					कमाल तापमान (अं.से)	३४	३४	३४	३४	३४
२६.५	२७.४	२७					किमान तापमान (अं.से)	२५	२६	२७	२७	२७
							मेघाच्छादन (ऑक्टा)	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
८७	८९	८७					सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	७५	७६	७८	७७	७९
६०	६१	-					दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	६०	६१	६२	६६	६६
४.२	४	३.७					वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	३	२	३	३	४
आ.	आ.	आ.					वाऱ्याची दिशा	२२२	२०९	२६९	२९०	३०२
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) १/१/२०२१ पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
०.०							०.०	३११५.२				

हवामान आधारित कृषि सल्ला

हवामान पूर्वानुमान	प्रादेशिक हवामान विभाग मुंबई, द्वारे देण्यात आलेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०७ आणि ०९ मे २०२१, रोजी तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे.
सामान्य सल्ला	दिनांक ०७ आणि ०९ मे २०२१, रोजी जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवण्यात आली असल्याने पक्व पिकांची आणि तयार फळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी व नवीन लागवड केलेल्या व लहान झाडांना काठीचा आधार द्यावा.
संदेश	वादळी वारा, मेघगर्जना, विजांचा कडकडाट शक्यता दिसून आल्यास, दामिनी या मोबाइल एपचा वापर करून स्वताचे संरक्षण करावे.

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
उन्हाळी भात	पक्वता ते काढणी	दिनांक ०७ आणि ०९ मे २०२१, रोजी जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवण्यात आली असल्याने उन्हाळी भात पक्व होवू लागल्यास कापणी करण्यापूर्वी शेतातील पाणी काढून टाकावेत. तयार झालेल्या भात पिकाची 'वैभव' विळ्याने जमिनीलगत कापणी करून मळणी करून ३ ते ४ उन्हे देऊन धान्य वाळवावे.
भुईमूग	शेंगा भरणे ते काढणी	भुईमुगाच्या शेंगा भरत असताना आकार व वजन वाढण्यासाठी सल्फेट ऑफ पोटॅश (००:००:५०) ७० ग्रॅम अधिक मल्टी मायक्रोन्यूट्रिएंट ५० ग्रॅम प्रति १५ लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. उष्ण व कोरड्या हवामानात उन्हाळी भुईमूग पिकात तुडतुडे व फुलकिडे यांचा प्रादुर्भाव होतो. नियंत्रणासाठी, थायामेथोक्झाम ०.४ ग्रॅम किंवा डायमेटोएट १.४ मि.लि.

		<p>प्रति लिटर पाणी या प्रमाणात फवारणी करावी. पिकास पाणी देताना तुषार सिंचनाचा वापर करावा. शक्यतो सकाळी व सायंकाळी पाणी द्यावे.</p> <p>✚ भुईमूगाच्या शेंगावरील शिरा स्पष्ट दिसू लागल्यास तसेच टरफलाची आतील बाजू काळसर दिसू भुईमूग लागल्यावर दाणे पूर्ण भरला जावून चांगला रंग आल्यावर काढणी करावी. पाऊसाचा अंदाज घेवून भुईमुगाचे डहाळे जमिनीत पुरेसा ओलावा असताना उपटून घेऊन शेंगा तोडून काढाव्यात व ४ ते ५ दिवस उन्हात चांगल्या वाळवाव्यात.</p>
आंबा	फळधारणा ते काढणी	<p>✚ दिनांक ०७ आणि ०९ मे २०२१, रोजी जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवण्यात आली आसल्याने काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची चौदा आणे (८० ते ८५ टक्के) पक्वतेला देठासह काढणी झेल्याच्या सहाय्याने सकाळी लवकर किंवा संध्याकाळी ४ नंतर पाऊसाचा अंदाज घेवून करावी. उष्णतेमुळे फळांचे तापमान वाढून साक्याचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता असते यासाठी फळांची काढणी तापमान कमी असताना करावी आणि लगेच सावलीमध्ये ठेवावी. तसेच आंबा फळांची वाहतूक रात्रीच्या वेळेस करावी. देठकुजव्या आणि फळकूज ह्या काढणी पश्चात बुरशीजन्य रोगापासून आंबा फळांचे संरक्षण करण्यासाठी फळे काढणी नंतर लगेच ५२ अंसे. तापमानाच्या पाण्यात १० मिनिटे बुडवून काढावीत व नंतर फळे पिकविण्यासाठी ठेवावीत. कोरोगोटेट फायबर बॉक्समध्ये फळे पॅकिंग करावीत.</p> <p>✚ नवीन आंबा लागवडीसाठी निवडलेल्या क्षेत्रातील साफ सफाई करून घ्यावी. विरळ पध्दतीने लागवडीसाठी १०x १० मीटर अंतरावर व घन पध्दतीने लागवडीसाठी ५ x ५ मीटर अंतरावर १ x १ x १ मीटर आकाराचे खड्डे खणून ते चांगली माती आणि तीन ते चार घमेली चांगले कुजलेले शेणखत आणि ३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट या मिश्रणाने भरून तयार ठेवावेत.</p>
चिक्	जमीन व्यवस्थापन	<p>✚ नवीन चिक् लागवडीसाठी निवडलेल्या क्षेत्रातील साफ सफाई करून घ्यावी. मे महिन्यात १० x १० मीटर अंतरावर १ x १ x १ मीटर आकाराचे खड्डे खणून ते चांगली माती आणि तीन ते चार घमेली चांगले कुजलेले शेणखत आणि २.५ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट या मिश्रणाने भरून तयार ठेवावेत.</p>
नारळ	जमीन व्यवस्थापन	<p>✚ नवीन नारळ लागवडीसाठी निवडलेल्या क्षेत्रातील साफ सफाई करून घ्यावी. मे महिन्यात ७.५ x ७.५ मीटर किंवा ८ x ८ मीटर अंतरावर १ x १ x १ मीटर आकाराचे खड्डे खणून ते चांगली माती आणि १० किलो चांगले कुजलेले शेणखत आणि २ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट या मिश्रणाने भरून तयार ठेवावेत.</p>
काजू	काढणी	<p>✚ दिनांक ०७ आणि ०९ मे २०२१, रोजी जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता वर्तवण्यात आली आसल्याने पूर्ण तयार झालेल्या काजू बियांची काढणी करावी. काढणी केलेल्या बिया उन्हामध्ये ७ ते ८ दिवस वाळवून हवाबंद आणि कमी आर्द्रता असलेल्या ठिकाणी साठवणूक करावी. नवीन लागवड केलेल्या काजू कलमांना दर आठ दिवसांनी प्रती कलम १५ लिटर पाणी देण्याची व्यवस्था करावी. तसेच कलमांच्या आळ्यातील पाण्याचे बाष्पीभवन कमी होण्यासाठी आळ्यामध्ये वाळलेले गवत, पालापाचोळा किंवा पोलीथीनचे आच्छादन करावे.</p> <p>✚ नवीन काजू लागवडीसाठी निवडलेल्या क्षेत्रातील साफ सफाई करून घ्यावी. ७ x ७ मीटर किंवा ८ x ८ मीटर अंतरावर ०.६ x ०.६ x ०.६ मीटर आकाराचे खड्डे खणून ते चांगली माती आणि दीड ते दोन घमेली चांगले कुजलेले शेणखत आणि अर्धा किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट या मिश्रणाने भरून तयार ठेवावेत.</p>
कलिंगड	फळधारणा ते काढणी	<p>✚ कलिंगड पक्व फळांवर बोटाने चापट मारल्यास धातूवर मारल्यासारखा आवाज येतो तेव्हाच कलिंगड फळांची काढणी करावी, अपरिपक्व फळात असा आवाज येत नाही. तसेच फळाला</p>

		<p>हाताने दाबल्यास करंकर असो आवाज येतो.</p> <p>✚ खरबूज पक्वतेची लक्षणे फळ पिकण्याची सुरुवात फुलोऱ्याच्या टोकाकडून होते, तसेच खरबूज पीक पक्व झाल्यास फळांच्या सालीचा रंग बदलतो. फळावर असणारी बारीक कूस निघून फळ जाळीदार व टणक बनते. फळांना सामान्यपणे विशिष्ट सुवास येतो तेव्हाच फळांची काढणी करावी.</p>
<p>वेल वर्गीय भाजीपाला</p>	<p>फुलोरा ते काढणी</p>	<p>✚ वेलवर्गीय भाजीपाला पिकास पाणी देण्यासाठी सूक्ष्म सिंचन पद्धतीचाच (उदा. ठिबक सिंचन, तुषार सिंचन) वापर करावा. पिकांना पाणी देत असताना शक्यतो सकाळी, सायंकाळी किंवा रात्री पाणी द्यावे. वेलवर्गीय भाजीपाला पिकांच्या बगलफुटी काढून टाकाव्यात. फुले येण्याच्या काळात पाण्याचा ताण पडू देऊ नये.</p>
<p>पशूपालन</p>		<p>✚ जनावरांच्या शरीराचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी जनावरांना ताजे स्वच्छ व थंड पाणी मुबलक प्रमाणात देण्यात यावे तसेच उष्णतेचा दाह कमी करण्यासाठी वैरणीवर १ टक्के गुळपाणी आणि ०.५ टक्के मीठ यांचे स्वतंत्र द्रावण करून शिंपडावे. तापमानात वाढ संभवत असल्याने उष्णतेपासून संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याचे शेडचे छप्पर गवत, भाताचा पेंडा, किंवा नारळाच्या झावळ्या यांनी झाकून त्यावर अति उन्हाच्यावेळी पाणी पडेल अशी व्यवस्था करावी तसेच वारा वाहत असलेल्या दिशेने गोठ्याच्या बाजूस पाण्यात भिजवलेले बारदान किंवा गोणपाट बांधावे. उष्णतेपासून जनावरांचे संरक्षण करण्याकरिता दुपारच्या वेळी जनावरांच्या अंगावर थंड पाणी शिंपडावे त्यामुळे शरीराचे तापमान कमी होण्यास मदत होईल.</p>
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका गोखले एज्युकेशन सोसायटीचे कृषि विज्ञान केंद्र, कोसबाड हिल येथील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली आहे.</p>		
<p>ई-मेल:kvkkosbad439@gmail.com</p>		<p>संपर्क:८५५२८८२७१२</p>

स्त्रोत

- १) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई
  - २) मागील हवामान : भात संशोधन केंद्र, पालघर
- ठिकाण : कृषि विज्ञान केंद्र पालघर
दिनांक : ०४.०५.२०२१

स्वाक्षरित
प्रमुख अन्वेषक,
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा - जिल्हा कृषि हवामान केंद्र
कृषि विज्ञान केंद्र कोसबाड हिल